

'MAAK JE NIET BEZORGD'

Jesaja 49, 14-18 Matteüs 6, 24-34

'Maak je geen zorgen voor morgen' – 'Wees niet bezorgd wat je zult eten' – 'Wat maak je je bezorgd over je kleren'. 'Jij kunt mooi praten zei een vrouw in de bijstand tegen me naar aanleiding van deze woorden. Jij hoeft je niet druk te maken over eten en drinken; in het klooster staat de tafel mooi op tijd klaar. Maar ik moet elk dubbeltje omdraaien in de supermarkt; weet je hoeveel tijd ik kwijt ben aan invullen van formulieren en gepraat met de ambtenaar van sociale zaken?' *'Wees niet bezorgd'*: nemen deze woorden wel mensen serieus die moeten ploeteren en sappelen?

Korte tijd later kreeg ik een uitnodiging van een bevriend echtpaar dat hun nieuwe huis had gekocht en laten aanpassen, het had ingericht en betrokken. Het resultaat was de moeite van het aankijken meer dan waard. Een half jaar later hoorde ik dat zij waren gescheiden. Ja, denk je dan: aan de behuizing is alle zorg besteed; maar het huis van de relatie is, hoe dan ook – door verwaarlozing, door onmacht – tekort gekomen.

Nu gaan de woorden uit het evangelie anders klinken. Niet de zorg wordt afgewezen of afgedaan. Zonder zorg geen brood op de plank. Trouwens, als je goed kijkt naar de vogels, besteden die zowat hun hele vliegdag aan zoeken naar voedsel!

Nee, niet de zorg wordt afgewezen, maar iets anders: een dreigend tekort aan zorg, namelijk aandacht voor wat het leven de moeite waard maakt. Zoals een goed leefklimaat, waarin een mens het gevoel krijgt erbij te horen en zo tot bloei kan komen, waarin men elkaar accepteert en op elkaar kan rekenen. Zaken die het evangelie aanduidt met 'gerechtigheid': recht doen aan elkaar, een ander tot zijn of haar recht laten komen. Niet voor niets horen we: Is het leven niet meer dan het voedsel?

Kennelijk kan de aandacht voor onze welstand blind maken. Vandaar dat die 'mammon' genoemd wordt: een afgod, een idool dat mensen fascineert, biogeert, verblindt. Een van de omschrijvingen die ik op internet las, op zoek naar de betekenis van 'mammon', wil ik u niet onthouden: 'de godsdienst met de meeste aanhangers ter wereld!' Ja, ik denk dat uit het evangelie een grote bezorgdheid spreekt: dat de zorg om alles goed voor elkaar te hebben ons, eer we er erg in hebben, in beslag neemt en de dingen wegdrukt waar het eigenlijk om gaat. Wie is er baas over mijn leven, waaraan besteed ik mijn energie; in goed Hollands gezegd: waarin investeer ik? Daar gaat het om, dat is de kwestie.

Het evangelie wijst nog op iets anders dat erbij dreigt in te schieten: iets dat 'deo volente, als het God belieft' wordt genoemd. Het zijn de journaal-beelden van de laatste jaren die me daarop attent maken. Wij dachten de toekomstige wereld te maken; maar wie zag de financiële crisis aankomen: het verlies van vertrouwen in het zo optimistisch opgezette financieringssysteem? En wie had in Noord Afrika een domino-effect van revoluties verwacht: dat de geest van het volk niet meer te houden was in de fles? We zijn bezig of we de toekomst in handen hebben, en dan blijken we in ons optimisme allerlei zaken over het hoofd te hebben gezien.

'Deo volente, als het God belieft': dat hoor je vandaag niet meer zeggen. En als de moslims 'insh' allah' zeggen, vindt men dit maar achterlijk. Vertrouwen in God wordt beschouwd als rem op de vooruitgang. En dat is een misverstand – alsof het betekent: Gods water over Gods akker laten lopen.

Het evangelie zegt precies het tegendeel! Het zegt dat we vertrouwen in de toekomst kunnen bewaren en ons actief ervoor inzetten, ook als de dingen heel anders lopen dan wij dachten. Schokkende gebeurtenissen in ons persoonlijk leven of om ons heen hoeven ons niet te verlammen. Want 'ons schild ende betrouwen' zijn niet onze berekeningen.

Vertrouwen op God betekent dat ik mijn steunpunt niet in mijzelf leg, maar in een Ander die groter is dan mijn bedenksels en die meer overziet dan ik ooit kan. Dan kan ik, bij alle pijn om verlies en ingestorte verwachtingen, het ongewisse aankijken en tegelijk vooruit blijven roeien: niet met de riemen die ik zelf heb gemaakt, maar met de riemen die ik krijg, – die mij onverwacht 'toevallen'. Godsvertrouwen is niet een terugval in een kinderlijk stadium, maar een stimulans om mij te blijven inzetten, wat er ook gebeurt. Hoezeer ook de anderen en niet te vergeten ikzelf mij tegenvallen, hoezeer ook het leven soms een puinhoop en een woestijn kan worden – zoals het volk Israël in ballingschap. Want Een is er 'die weet wat je nodig hebt' – Iemand die garant staat dat het doorgaat, zelfs 'door water en woestijn' heen, zelfs daar waar wij mensen geen weg meer zien.

DE VOORBEDE

Bidden wij tot God,
die ons zijn toekomst toevertrouwt:

Voor allen die durven geloven in een nieuwe wereld
met name voor de volken in Noord Afrika
en voor hen die daar zijn omgekomen bij de gewelddadigheden:
dat het offer van hun leven niet vergeefs zal zijn.

– Laten wij bidden en zingen

Voor hen die leiding geven in de kerk:
dat zij een bemoediging zijn voor mensen die zoeken,
en in hun optreden een geloofwaardig beeld geven
van de blijde boodschap van Jezus Christus.

– Laten wij bidden en zingen

Voor allen die een taak vervullen in onze parochie
- in werkgroepen of beraden:
dat zij zich gesteund weten door onze gemeenschap
en gedragen door God die ongekende wegen gaat.

– Laten wij bidden en zingen

Bidden wij voor onszelf:
dat wij ons niet vastklampen aan ons bezit,
maar durven delen met anderen wat wij zelf ontvingen,
in het vertrouwen dat God ons geeft wat wij nodig hebben.

– Laten wij bidden en zingen

Jozef Essing o.p.